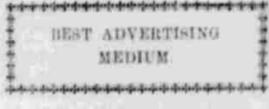

POKROK ZÁPADA

Založeno 1871. Roč. 39.

Omaha, Neb., ve středu 28. července 1909.

Číslo 1.

Zprávy zahraničné

RAKOUSKO-UHERSKO.

Vidění má zase několik svých sensací. Všeobecně známý správce skladní akciové společnosti Karel Lechner zpronevěřil 150,000 korun a zmizel. Když o jeho zmižování dozvěděl se ředitel společnosti Wolfbauer, spáchal v návahu rozčilení sebevraždu. — Stejně velké rozčilení vyvolala zpráva, že z Dunaje vylovena byla mrtvola řiditele spojitelný a úvěrní banky "Merkur". Hromadky. Tž před časem zmizel a bylo po něm horečlivě pátráno. Mezitím prohlídka kněž bylo zjištěno, že Hromadka zpronevěřil 700,000 korun. Nemá pohyblivosti, že se uprchl ze strachu před trestem spáchal sebevraždu. Depositová banka oné nachází se v nesmírném rozčilení a domáhají se bouřlivě správného sčítování.

Dne 18. července odjel se v Krakově pohřeb nedávno v Americe zesnulé polské herečky Heleny Modjeské. Zesnulá umělkyně prokazovaly velké posty. Pohřbu sčítávalo se mnoho tisíc obyvatelstva. Polské spolky v Krakově a ze Lvova poslaly nádherné věnce, rovněž četné soukromé osoby, mezi nimiž nacházel se i hrabě Stanislaw Badeni, zemský maršál haléský.

Jak oznamuje se z Vídně, vláda zaměřuje se touto dobou velikým dopravním projektem. Jedná se o prokopání nejvyšší hory v Rudohorách Keilbergu (Sonnenwirthel) a Božho Daru. Tunel tento, jenž vyžadovati bude osm velkého nákladu, měl by velkou důležitost pro spojení s Brazílií a s celým severním Německem. V Čechách hlavní význam měl by pro Karlovy Vary.

Z hodnověrného pramene se proslychá, že vládaří zemí, hranicích s Bodamským jezerem, dne 30. srpna osobně podzaví v Bregenzi císaře Františka Josefa anebo pošlou tam svoje zástupce. Král Vilém wuertemburský a velkovévoda badenský dostaví se osobně, kdežto prince-regenta bavorského zastupovati bude následník trůnu princ Ludvík. Těž švýcarsko vyšle jednoho svého zástupce. Císař František Josef sčítavší se toho dne v Bregenzi od delší doby chystaných slavností na oslavu kravých bojů mezi Rakušaný a Francouzy, k nimž došlo tam před sto lety. Téhož dne odpolodne uspořádán bude velký průvod, jehož sčítavší se spolky vysloužili a střeleu.

FRANCIE.

Ministerstvo Clemenceauovo bylo dne 20. července večer povoleno za dramatické okolnosti. Během prudké debaty o národních skandálech došlo ku ostré kontroverzi mezi bývalým ministrem zahraničních záležitostí Delcassém a předsedou ministerstva Clemenceaem. Delcassé ostře kritisoval námořní správu a Clemenceau, jenž již ode dávna jest zapřísněn nepřítel, rozložil se do té míry, že ztratil úplně rozvahy. Když již Clemenceau obvinil Delcassé, že zavínil největší pokofeni Francie v Algeirasu — kde jednalo se o ostrý konflikt mezi Německem a Francií k úli Maroku — tento poslední v odpovědi své obvinil Clemenceaua, že během oné krise inspiroval různé články v cizině tisku. Delcassé sklídl volky potlesk, když byl prohlášen, že Francie jen v zájmu míru odebrala se do Algeirasu. A když pak Clemenceau prohlásil, že Delcassé přivedl zemi na pokraj války bez všeliké vojenské přípravy, vypukla všeobecná bouře. Při následujícím na to hlasování byla vláda poražena 212 hlasy proti 175 hlasům. Když oznámen byl výsledek hlasování, Clemenceau, provázen všemi ministry, opustil sněmovnu na znamení, že hodlá se poděkovat. Po té odebral se Clemenceau k prezidentovi Fallièresovi, jenž také přijal jeho resignaci. Téměř všechny časopisy

shodují se v úsudku, že Clemenceau jen svojí vlastní nesikovností zavínil svůj pád. Kdežto jinak měl většinu zcela zajištěnou, svojí zmínkou o pokofeni Francie popudil proti sobě přes padesát vlastních stoupenec, kteří hlasovali pak s opozicí. Vítězem jest Delcassé, který byl také považován v prvé chvíli za možného nástupce Clemenceauova.

Z Paříže oznamují se nyní spojenému tisku podrobnosti, jež předešlého sňatku prince Alfonse Bourbon-Orléanského, bratrance španělského krále, s princezou Beatricí Sasko-Koburskou. Král španělský nejprve byl přízniv tomuto sňatku a bratrance svého k němu pobádal, slibiv mu veškerou pomoc. Poněvadž jednalo se o sňatek smíšený — prince je katolíkem, kdežto princezna je protestantkou — protestovaly proti nímu španělské křesťanské klérické, jež vůdce Maúra jenž zároveň je vůdcem parlamentním, přinutil krále, aby mladého prince sprostil vojenského důstojenství. Prince Alfons setkal se s princeznou Beatricí poprvé při příležitosti sňatku španělského krále Alfonse v Battenbergu v roce 1900 a hned tehdy zahorel k ní vášnivou láskou. Beatrice z počátku jej odmítala, patrně z toho důvodu, že obávala se překážek, jež by smíšenému sňatku byly v cestu klade. Podruhé setkal se párek v San Sebastianu v roce 1907. Tehdy nabídl prince Alfonso Beatrici své srdce podruhé a to již se šťastnějším výsledkem. Princezna sice prohlásila, že svoje vyznání nezmění, ale připustila, že dítka, jež z manželství vzejde, mohou by býti vychovány po katolícku.

Později v La Granda požádal král Alfons formálně o ruku princezny pro svého bratrance, slibiv se postarati o to, aby sňatku nebyly kladeny překážky další. Když došlo k zasnožení mladých lidí, král Alfons stále choval se k nim přátelsky, a dokonce staral se, by dostalo se tomuto sňatku svěhání i od katolícké církve vzhledem k občanskému sňatku prince Alfonse s princeznou Beatricí došlo dne 15. července ráno v Colbargu, a odpolodne konal se sňatek dle obřadů katolíckých. Katolícký obřad vykonán byl teprve tehdy, když k němu došlo svolení od biskupa Bamberberského Maúra, vůdce klérické strany španělské, která má v parlamentu většinu, mezi tím působil na krále, aby prince zbaven byl hodnosti ve španělské vojskě, což se mu konečně podařilo. Matka princeva nalézala se nyní v Paříži a je velice rozeslána nad zničenou vojenskou kariérou svého syna. Princezna Beatrice je neteří krále anglického Edwarda a sestřenkou císaře německého.

Novým premiérem francouzským stal se socialista Aristide Briand, neobyčejně schopný politik, který ihned přikročil k sestavení nového kabinetu. Dne 23. července úředně oznámil členy nového ministerstva. Nový kabinet sestává z následujících: A. Briand, premiér a ministr vnitřních záležitostí; M. Barthou, ministr spravedlnosti; M. Pichon, ministr zahraničních záležitostí; Georges Cochery, ministr financí; M. Doumergue, ministr osvěty; M. Millerand, ministr veřejných prací, post a telegrafu; Jean Dupuy, ministr obchodu; M. Ruau, ministr zemědělství; M. Trouillot, ministr zámořských kolonií; M. Viviani, ministr práce. Ministrem války stane se pravděpodobně generál Břm a ministrem námořnictví admiral Boue. Novým ministrem nezdaří se všechny prvky občanstva uspokojeny, ale živly radikální jsou uspokojeny úplně.

ANGLEIE.

Londýnské suffražistky, jež byly vsazeny do vězení pro nedávné výtržnosti v Downing Streetu, byly propuštěny z vězení Holloway následkem zahájení jim stávkový hlad. Jedna z nich, slečna Robertssová, jež po 126 hodin odpírání velikou potravu, nachází se teď v lékařském ošetřování. William Hampton, jenž dříve byl vyloučen z liberpíngu. Mich, byl dne 20. července ve vězení v Bodminu popraven za zavraždění své milenky Emilie Tredresové. Vražda, za niž pykal na šibenici, byla spáchána dne 2. května v St. Erth. Hampton zardousil omu dítka, poněvadž zdráhala se udržovati s ním dále nějaké styky. Medar Lal Džingra, vrah Sira Williama Curzon-Wyllie, bývalého indického úředníka, byl dne 23. července odsouzen k smrti. Džingra přijal rozsudek lhostejně.

RUSKO.

Jak se z Petrohradu oznamuje, sčítala se tam v těchto dnech pětiosobná komise, která měla zkontrolovat 40 osob příšle o život a značné množství bylo zraněno. Z Petrohradu doběhá zpráva, že mladíčka princezny Alexandra Meděvské zavražděna byla na statku svého otce v provincii Smolensk. Vraždu spáchala služka, která byla právě před tím propuštěna, za nasy, užívá k tomu velké sekery. Rodina Meděvských náleží mezi nejstarší šlechtické rodiny ruské, jež členové hráli vynikající úlohu v ruské historii.

Cholera, zuřící hlavně v Petrohradu, vyžádala si mezi jinými též za oběť amerického občana, 35letého Roger Whitfelda z Fond Du Lac, Wis. Na své svatební cestě ehytl v Rusku zárodčí zhubnou chorobu a zemřel v Koenigsbergu v Prusku. Stav jeho manželky je dobrý.

ŠPANĚLSKO.

V hlavním městě španělském, Madridu, panuje nesmírné rozčilení. Obyvatelstvo dáva bouřlivě na jevo svůj odpor proti španělskému dobrodružství v Maroku, proti vále s poběžnými maurskými kmeny. Před ministerstvem války došlo ku velikým demonstracím, po nichž následovaly vážné nepokoje v ulicích, a nichž podílely se také ženy. První oddělení vojska ku sesílení španělského vojska v Melille v Maroku, kde v posledních dnech došlo k tuhým bojům s maurskými kmeny, bylo odtud odesláno dne 21. července o 3. hodině ranní. Vzdor časné hodině ranní shromáždily se velké zástupy lidu a ze všech stran ozývaly se protesty proti oděslání vojska. Policie musela několikrát zakročiti, nežli podařilo se jí lid rozehnat.

PERSIE.

Teheranský dopisovatel londýnského časopisu "Times" popisuje dojemnou scénu ložení nového šaha od jeho rodičů. Otec i matka při poměření na odložení od svého zamilovaného synčeka byli úplně zrceni a nabíleli svého druhého syna na jeho místo. Hošík i rodiče huče plakali a malý šach nechtěl z počátku upustit od své matky. Konečně podarilo se přemluvit rodiče, že jest to vůli národa a že nezbyvá jim jiné volby, nežž toto být srozumění a odložení od svého synčeka. Když odhly byly veškeré formality, tu malý hošík ještě plakal a bylo zapotřebí důrazného napomenutí, že v ruském vyslaneectví není dovoleno plakati, aby ustal plakati.

TURECKO.

Právě nveřejněná zpráva vojenského soudu, jenž pověřen byl vyšetřováním krvavých útoků mezi Armeny v Adané, staví na pranýř neschopnost a lhostejnost valho a jiných místních úředníků. Zpráva končí následujícími slovy: "Patnáct osob již bylo popraveno; 800 osob odsouzeno bylo k smrti, 15,000 osob odsouzeno bylo ku doživotní nucené práci a 800 osob odsouzeno ku menším trestům. Jakmile potvrzeno bude provedení stanovených trestů, uzavřeme osadu a neprodleně vyřídíme tuto záležitost." Avšak s ohledem na všeobecné smíření zpráva odporuje pro všechny ostatní případy všeobecnou amnestií ve spojení s jakousi národní slavností.

Zprávy americké.

Uspíšil si smrt.

Dobrá je vlekou a nevyléčitelnou chorobou na pokraj zoufalství, 37 roků starý Jindřich Novák z čísla 562 záp. 17. ul. v Chicagu, Ill., ukončil násilně svůj trapný a obtížný život. Novák byl vnučeným zámečníkem a v osobě tomto také delší čas pracoval, až teprve asi před rokem byl nucen práce zanechat, neboť nemohl děle obtížnou práci vykonávat, jsa tělesně vysílen hroznou nemocí — souhotinami. Na žádost svých rodičů Josefa a Kateřiny Novákových zůstal doma u těchto v jmenovaném čísle a vypomáhal v domácnosti ležící práce těše se, že rodičům svým vše vynahradí, až jen bude opět pracovat. Často říkal, že se opět uzdraví a každý, kdo jej znal, v domněni tomto jej utvrzoval, nechtěje kaliti zbytek života, který noloženo muž zbýval, odejmutím mu toho jediného, co mu zbylo — práce otcevéské a matčské — naděje — neboť naděje jest ta jediná věc, která mnohého jednotlivce k životu poutá. Jak však ze skutku Nováková vidno ztratil tento naděje sám. V posledním čase velmi zůstava zastíhl jej domněl zadumaného, on však nechtěl je na sobě nechat ničeho znáti, vždy násilím se z trudných myšlének vyrusil a snažil se býti jako vždy vesel. Dne 22. července odešl oter jeho někam do Kalifornie a matka na koupí, aby az se vrátí nenašl syna svého více mezi živými. První vrátila se matka, krátce před polednem a když se syn neobjevl na její volání, šla jej hledati a skutečně jej také našla — visícího mezi dvěma svými ložnic. Nemilosrdná smrt s pomocí věrné družky zákeřné choroby dokončily dílo zkázy, dohnaly mladého muže k sebevraždě. Novák upevnil si provaz na hák, zašroubovaný nade dveřmi a vystoupaný na židli, vložil hlavu do kličky, odklopil židli — a konec byl hotov. Pokřikem pl. Novákové přítelův soused se sejmuli tělo, veškeré křisni a lékařská pomoc ukázaly se býti marnými. Na stole kuchyňe nalezeno bylo dopis, svědčící nates sebevraha a v tomto bylo napsáno: "Jsem velmi nemocen." Témto slovy rozhodl se Jindřich Novák se svícem. — Jindřich Novák dlel v Americe delší čas a přináležel k řádu Prahu č. BČSPS. Zanechává zde rodice, čtyř sestry a bratra v Strakonicih v Čechách, odkud sem před devatenácti lety přijel.

Čtyři osoby utonuly.

V Billings, Mont., utonuli v Yellowstone řece v neděli tohoto týdne český radní John C. Štafek, jeho 6-leté dítka, Minnie Wagnerova a Terzi Westova. Výše jmenovaní společně se čtyřmi jinými osobami nalézali se na loďce, když tato se převrhla a všichni ocitli se ve vodě. Čtyři osoby se zachránily, kdežto ostatní utonuly.

Obchod s lidským masem.

Tajná policejní přítomně pracuje na odstranění tak zvaného bílého otroctví na Panamě, kam bylo přivezeno v poslední době mnoho děvek hlavně z New Yorku za účelem nemravným. C. W. Barber, příručel policejní v Panamě, ve svém dopisu ku dřívějšímu policejnímu komisaři Binghamovi v New Yorku, žádá, by doprava bílých otrokův na průplavové pásmo byla zastavena. Barber prohlašuje, že mnoho amerických děvek, zvláště stávkové, bylo vylákáno na Panamě a že život, jaký tam vedou, je podivuhodný. V dopisu praví se o třech zpěvačkách, jež byly vylákány na Panamě pod slibem, že přijaty budou k divadlu a jež pak zachráněny kapitánem parníku Tagus, jenž je dovezl na Panamě. Když se kapitán o případu dozvěděl, hleděl je vzíti zpět do New Yorku. Ona žena, jež dívky tam vylákala, pojednou zmizela a dektivně vyslaní new-yorskou policii ji zatkl v Guayaquil 10. července pod jménem Spencer. Policie přijde vstříc parníku Alliance při jeho připlutí v Panamě, aby zjistila, zda-li žena, jež sama sebe jmenuje Helen Spencer, jež jak behstrávata telegrafie sděluje, chtěla spáchati sebevraždu, je tou žádanou ženou.

Koželnové stávkují.

V městě Kenosha, Wis., nalézala se na stávce asi 1500 každulů za účelem zvýšení mzdy, a během stávkový ději se různé výtržnosti. — Tři muži byli postřeleni a asi trest zraněno při výtržnostech v koželuzny firmy N. R. Allen's Sons Co., ráno, a guvernér Davidson žádá o vyslaní státní obrany. Šerif William F. Guntor uváděnil guverněra, že dle jeho mínění místní úřadnictvo nestačí ku ochraně života a majetku lidí, již jsou zaměstnáni v koželuzně. Učinně opatření, aby mířící vojsko sem posláno bylo zvláštěm vlnem a očekává se, že ještě pozdě večer másto bude vojenským právem. Dva pochodoval ulicemi a mnoho lidí bylo ozbrojeno. První výtržnosti udály se u středního vehodu na Grand ave., kde Tony Monkon, jeden ze stávkářů byl postřelen. Kulka vjela mu do kyčle; byl dopraven do místní nemocnice. Krátce na to udály se nepokoje na severní Chicago a Union ulicích, kde Petr Sabcovič střelen do levé strany těla. Myšl se, že omylem byl zasažen kulkou, jež byla určena pro jednoho z deputů. Policie nemohla ničeho proti stávkářiům svěsti, až použila obušků. Guvernér byl pak požádán, aby místno výtržnosti vyslal státní milici za účelem udržení pořádku, avšak když tam přijel generál Fatk, aby se přesvědčil o skutečném stavu věci, vyjžděl se, že záležitost není takového rázu, by bylo třeba státní obrany, že však zůstane, dokud stávka nebude skončena, nebo závod uzavřen. C. W. Allen, ředitel společnosti, očekává ve své úředovně deputaci stávkáři, aby s ní vyjednával. Kdyžby nedošlo k dohodnutí, tu nejpošle by závod zůstal po nějaký čas uzavřen, jakmile by mate-

Suroví cikáni.

Čtenost cikánů, 6 mužů a 8 žen na odpor postavilo se 4 vstřebova. leckým inspektoriím v přístavě 5. 8. v Brooklyně, když měli být loď "Verdi" deportováni zpět do Buenos Ayres v Brasílii. Náčelník cikánů svolil dvojnóte dítě a použil ho co obušku, jímž do inspektori bušil, kdežto jedna žena hodila své dítě do náručí jiné. Muži a ženy škřábali a houkali, dokud diváci nepřišli úředníkům ku pomoci. Cestující ženy, jež veváku s horní paluby pozorovaly, ohroměny a několik jich omdlelo. Tato tlupa cikánů, v počtu 24 mezi nimi 10 dětí, žádá z nich přes 14 roků staré, přišla do New Yorku s lodí Tennyson, jež tam přistála v pondělí minulého týdne. Byli vzati na Ellis Island a nevezla to komisaři Williamovi dlouho než rozhodl, že nezpovědní cestující jako jsou tyto nejsou žádoucími občany a nařídil deportování jich lodí "Verdi".

Dva prezidenti se sejdou.

Zajímavá schůzka dvou prezidentů uskutečnil se v měsíci září v El Paso, Tex., na mostě, který se jme přes řeku Grande, jež tvoří hranici mezi Soustátím a Mexíkem. Zde se seje se prezident Taft s prezidentem mexickým, Diazem. Oba prezidenti vyněmli si návštěvu přes most, neboť prezident Taft přejde přes most na mexickou pá-

du, aby navštívil Diaze, a pak Diaz zase překročí most na půdu Soustátí, aby návštěvu p. Taftovi oplatil. Odbor pro zahraniční věci činí k návštěvě této přípravy. Návštěva tato nadejde při Taftově cestě po západu a jihozápadu někdy po 15. září, nebo toho dne sestoupí se mexický kongres a bude musit dáti prezidentu povolení, že smí vykročit ze země třeba jen na malou chvíli.

Zápis na veřejné pozemky.

Zápis k zabránění vládního pozemku v indiánské rezervaci ve Washingtonu, je velmi řílý, a již v prvý den zápisu, dne 20. července, sčítavšilo se mnoho okolních farmářů. Více jak polovina uchazečů je z nejbližších měst ve státě Washington a Idaho. Po registraci uchazeči odešli do Coeur d'Alene, Idaho a později do Missoula, Mont., a málo jich jen do Kalispej, Mont. Doprava do Coeur d'Alene byla tak silná jako minulý týden, vyjma dne otevření a vše nasvědčuje, že bude velký návval ve zbývajících dnech v týdnu.

V zájmu pěstování dobytka.

Američti dobytkaři agituji po celém západě za účelem odhývání dobytkařského sjezdu, který má býti odhýván v Denver, Colo., příštího roku. Sjezd bude se zvatí úředně Národní sjezd chovatelů dobytka. Pohutkou k tomu jest předvidání, že maso stále v cestě stoupá a může vystoupiti tak vysoko, že nebude pro dělnické třídy přístupno a že si ho málo kdo bude moci koupiti. Příčina toho jest, že stále méně dobytka chová se na velikém západě a sjezd má ten účel, aby byl celý západ povzbuzen, by uznal svoji povinnost a přiležitost ke svému důchodu tím, když bude co nejvíce hovězího dobytka pěstovati pro trhy.

Konec stávky.

Stávka 3500 zaměstnanců Standard Steel Car Co. v Pittsburgu, jenž trvala čtyři dny, urovnána, takže se opět počalo pracovati. Obě strany učinily ústupky a obě si také přisvojují vítězství. Zásluhu o ukončení stávky má farář Beekowski, od tamní polské katolícké osady, jenž od vypuknutí stávky byl stávkářiům radou nápomocen. Společnost již prohlásila, že dlouhší nájemné bude sčítavši v menších procentních částkách, kdežto stávkáři od požadavku větší mzdy upustili.

Obmezený prodej vina.

Odvolaí soud missourský v St. Louis rozhodl v těchto dnech, že pěstování vina ve státu, kde jest zavazeno místní právní a záporvědnost, nemůže prodávati víno své vlastní výroby ve státu Missouri a ve své vlastní místnosti, vyjma je pro bohoshluby v kostelích, to jest k užívání při večerí páně nebo přijímání. Ernest Jaeger, majetník vinice u Neosho, prodal ze svého vína, byl obžalován a odsouzen. Odvolal se k soudu odvolacímu a ten potvrdil rozsudek nižšího soudu proti němu.

Vlak přešel.

Vlak dráhy Erie, na němž nalézali se na západ jdoucí vystěhovalei, přešel byl v Middletown, N. Y. Přepravení událo se, když vlak projel tunelem u Bergen v New Jersey. Vlak je znám pod jménem "Western Express" a vyjždí z Jersey City o 12:10 s půlnocí. — Praví se, že jeden nebo dva lupiči vstoupili do prvního Avon sedadlových kar a namířnými revolvéry obrali cestující o peníze a cenné předměty. Dříve nežli zřízení vlaků loupež objemili, praví se, že vlak byl skoro v Middletown, N. Y., první to zastávce od Jersey City. Zatím měl lupiči nebo lupiči dobrou příležitost zmizeti. Když lupiči byli v práci odehráli se v káře hrozných výjevů. Mezi muži, ženami a dětmi, právě do této neznámé jim se mezi sebou dorozuměli, nastala panika, když lupiči namířnými revolvéry je cvyrali, aby jim jejich majetek vydali. Mnoho žen omdlelo a plačící děti bluk jenom zvyklovaly.